230 rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja

CO ZAWIERAŁA KONSTYTUCJA 3 MAJA

Konstytucja 3 Maja ujęta była w 11 artykułach. Wprowadzała **prawo powszechnej niepodległości** (dla szlachty i mieszczaństwa) oraz **trójpodział władzy na ustawodawczą** (dwuizbowy parlament), **wykonawczą** (król) **i sądowniczą.** Konstytucja ograniczała nadmierne immunitety prawne i polityczne, przywileje szlachty zagrodowej.

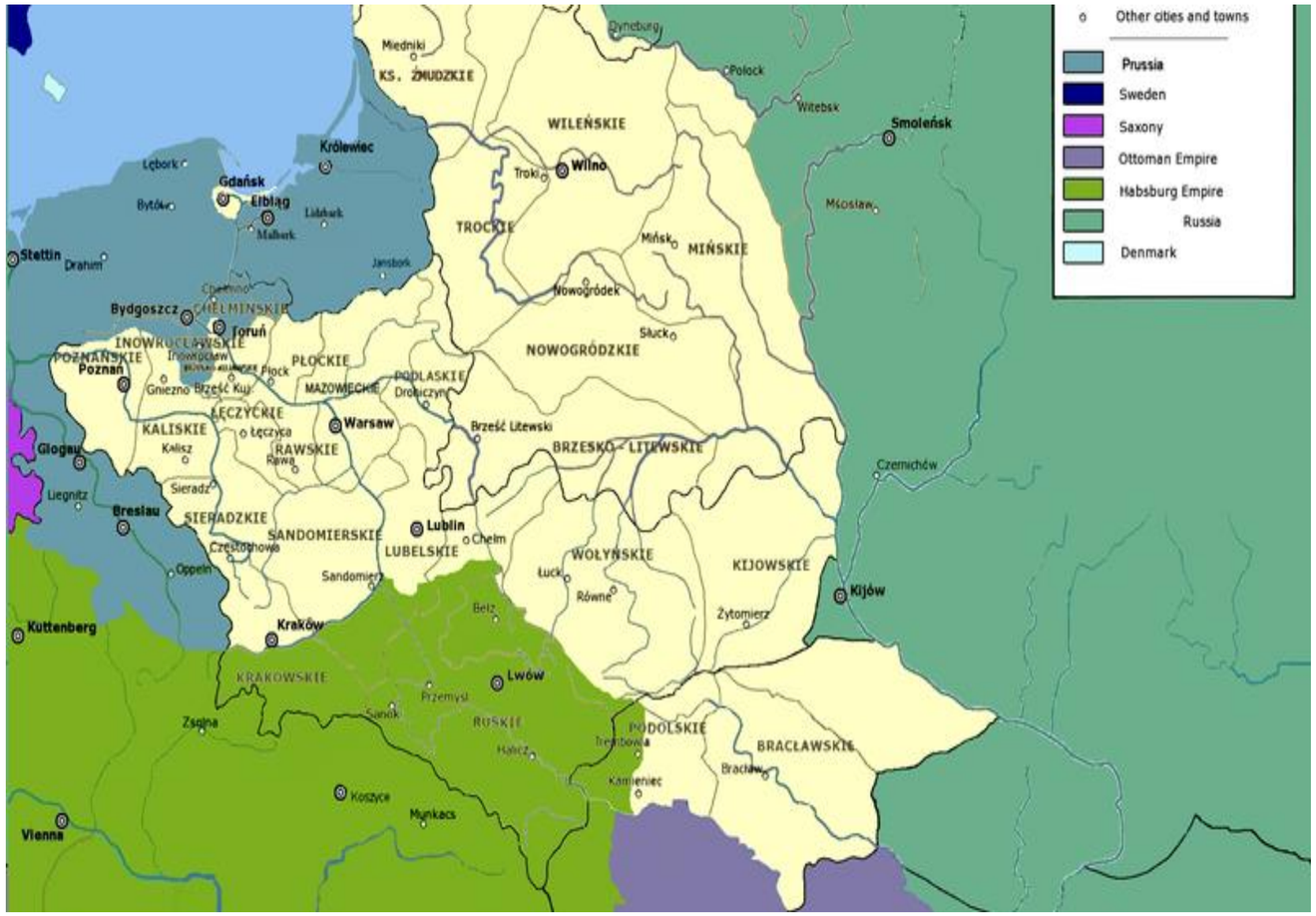

UCHWALENIE KONSTYTUCJI 3 MAJA

Po siedmiogodzinnych obradach Sejm zatwierdził konstytucję, a król Stanisław August Poniatowski ją podpisał. Twórcy Konstytucji 3 Maja określili ją jako „ostatnią wolę i testament gasnącej Ojczyzny”.

Autorzy Konstytucji

Ignacy Potocki

Stanisław August Poniatowski

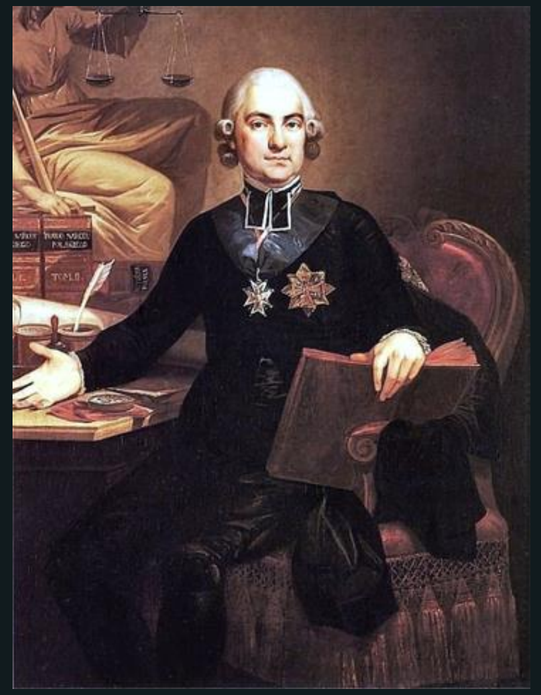

Hugo Kołłątaj

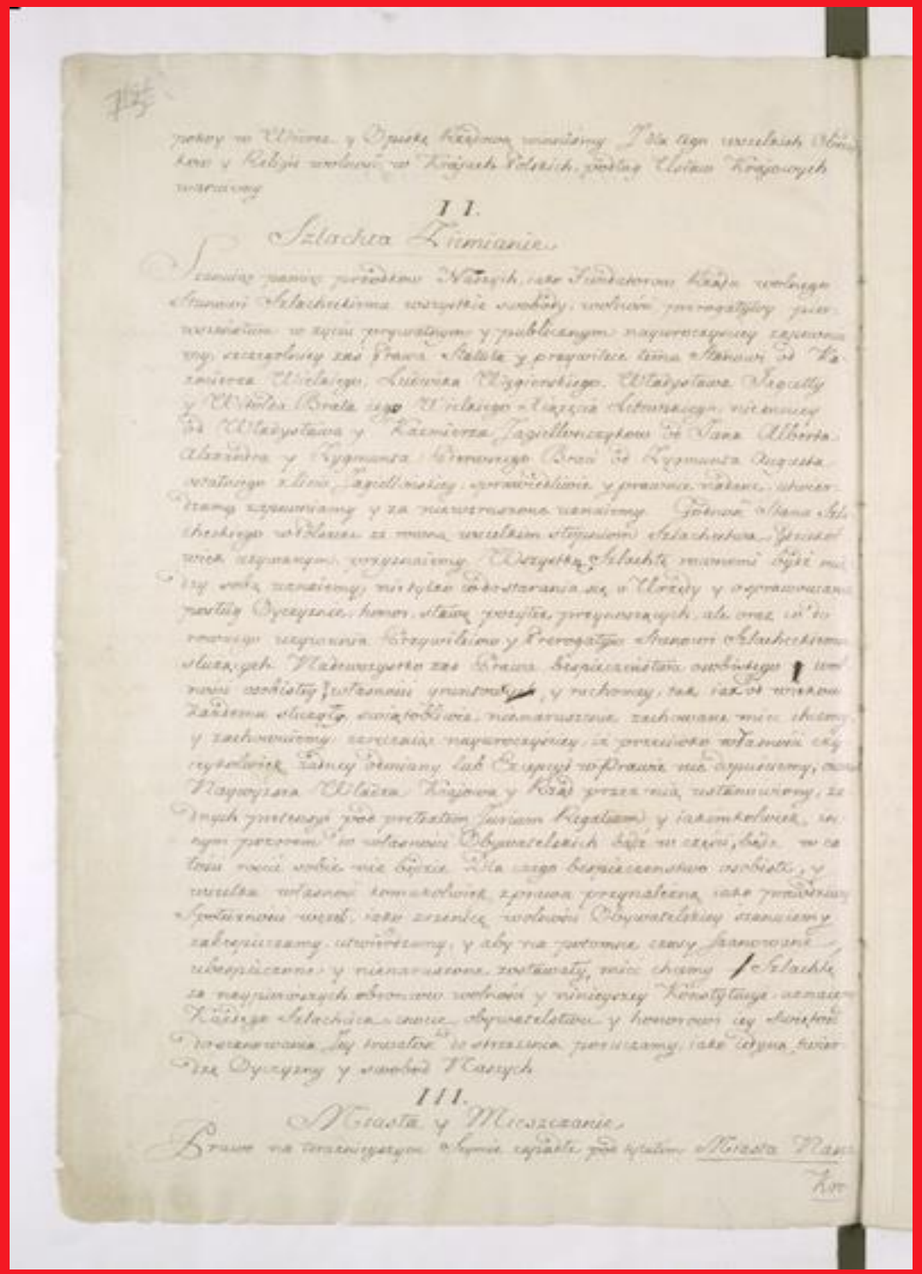

II.

Szlachcie Ziemianie.

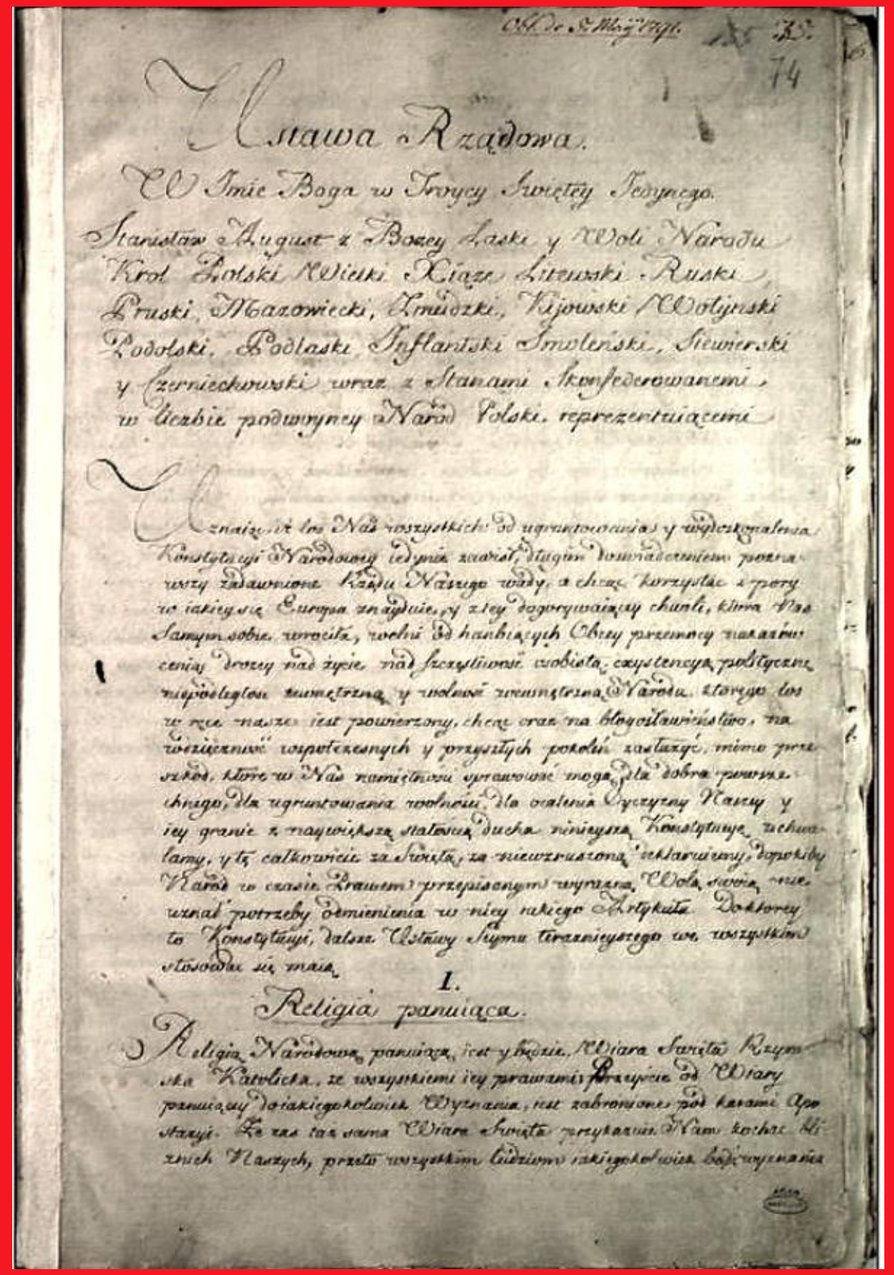

Ustawa Rządowa.

W Imię Boga w Trzycy Świętey Jedynego.

Stanisław August z Bożey Łaski y Woli Narodu Król Polski Wielki Xiążę Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Żmudzki, Kijowski, Wołyński, Podolski, Podlaski, Inflancki, Smoleński, Siewierski y Czerniechowski wraz z Stanami Skonfederowanemi w Ciebie podwyrzney Naród Polski reprezentuiącemi

Oznaiemy, iż los Nas wszystkich od ugruntowania y wydoskonalenia Konstytucyi Narodowey iedynie zależał, długim doświadczeniem poznawszy zdawnione Kraiu Naszego wady, a chcąc korzystać z pory w iakiey się Europa znayduie, y z tey dogodnyey chwili, która Nas samym sobie zwraciła, wolni od hańbiących Obcey przemocy nakazów ceniąc drożey nad życie, nad szczęśliwość osobistą, egzystencyą polityczną niepodległość zewnętrzną y wolność wewnętrzną Narodu, ktorego los w ręku naszey iest powierzony, chcąc oraz na błogosławieństwo, na wdzięczność współczesnych y przyszłych pokoleń zasłużyć, mimo przeszkod, które w Nas namiętności wprawować mogą, dla dobra powszechnego, dla ugruntowania wolności, dla ocalenia Oyczyzny Naszey y iey granic z największą statecznością Ducha niniejszą Konstytucyą uchwalamy, y tę całkowicie za Świętą, za niewzruszoną deklarujemy, dopokiby Naród w czasie Prawem przepisanym wyraźną Wolą swoią, nie uznał potrzeby odmienienia w niey iakiego Artykułu. Doktrynę tę Konstytucyi, dalej Ustawy Sejmu teraźniejszego we wszystkim stosowaćsię ma.

I.

Religia panuiąca.

Religia Narodowa panuiąca, iest y będzie, Wiara Świętą Rzymska Katolicka, ze wszystkiemi iey prawami. Przeciwie od Wiary panuiącey dowiadczonego Wyznania, iest zabronione pod karami Apostazyi. Ta zaś tak dawna Wiara Święta przykazuie Nam kochać bliźnich Naszych, przeto wszystkim ludziom iakiegokolwiek bądź wyznania

Wojna w obronie konstytucji

W czasie obchodów pierwszej rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 maja 1792 wokół Warszawy skoncentrowano wiele jednostek wojskowych, których zabrakło w krytycznym momencie rosyjskiego ataku w 1792 r.

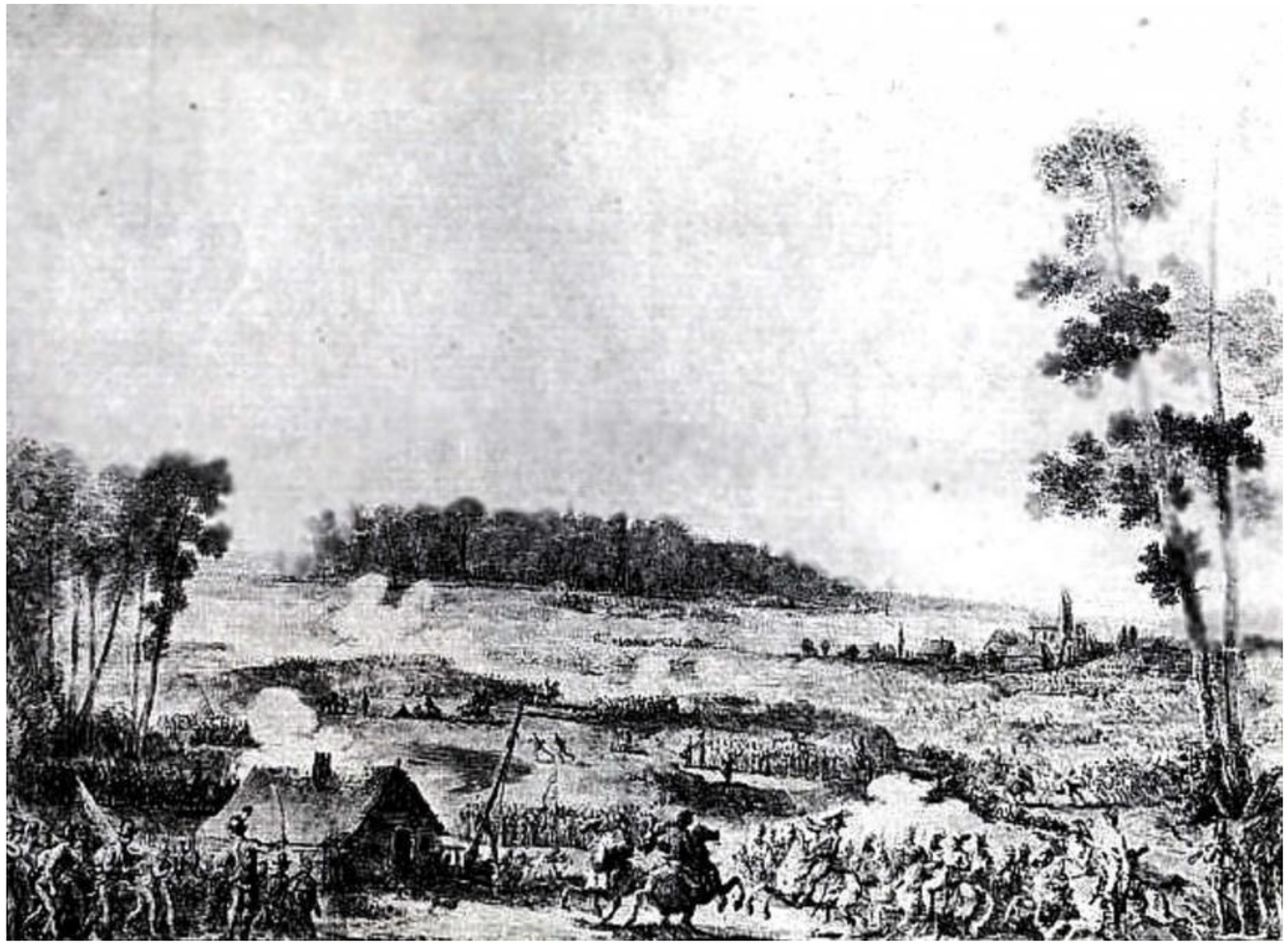

ZAKAZ BYCIA PATRIOTĄ

W okresie zaborów Polski celebrowanie rocznic Konstytucji 3 maja było zakazane przez wszystkich zaborców. Polacy, którzy odważyli się obchodzić publicznie to święto byli surowo karani przez policję. W 1892 roku za złożenie bukietu fiołków w rocznicę Konstytucji 3 maja aresztowany przez tajną policję rosyjską został w Warszawie nauczyciel Stanisław Mieczyński po czym wysłano go za ten czyn na trzyletnią zsyłkę do Odessy.

STANISŁAW MIECZYŃSKI
Polski nauczyciel, tłumacz, encyklopedysta, działacz patriotyczny.

DZIEJE OBCHODÓW

Po odzyskaniu niepodległości w 1918, rocznica Konstytucji 3 maja została uznana za święto narodowe uchwałą Sejmu Ustawodawczego z dnia 29 kwietnia 1919. Po II wojnie światowej obchodzono je do 1946, kiedy w wielu miastach doszło do demonstracji studenckich. Od tego czasu władze komunistyczne zaprzestały i zabroniły publicznego świętowania, a próby manifestowania były często tłumione przez milicję. Święto to zostało oficjalnie zniesione ustawą z 18 stycznia 1951 o dniach wolnych od pracy.

ODZYSKANIE ŚWIĘTA NARODOWEGO

W roku 1981 ponownie władze świętowały to historyczne wydarzenie – świadczą o tym gazety codzienne z tego czasu m.in. Trybuna Ludu, Głos Robotniczy, Życie Warszawy. Tym samym w roku 1981 pierwszy raz po wojnie – i zaznacza to „Głos Robotniczy” z wydania 1-3.05.1981 świętowano rocznicę Uchwały Majowej. Święto Narodowe Trzeciego Maja przywrócono ustawą z dnia 6 kwietnia 1990 (weszła w życie 28 kwietnia). Pierwsze uroczyste obchody święta 3 maja w Warszawie na Placu Zamkowym w 1990 odbywały się w obecności prezydenta Wojciecha Jaruzelskiego.

DEFILADY

Defilada na pl. Saskim
w Warszawie 1927 r.

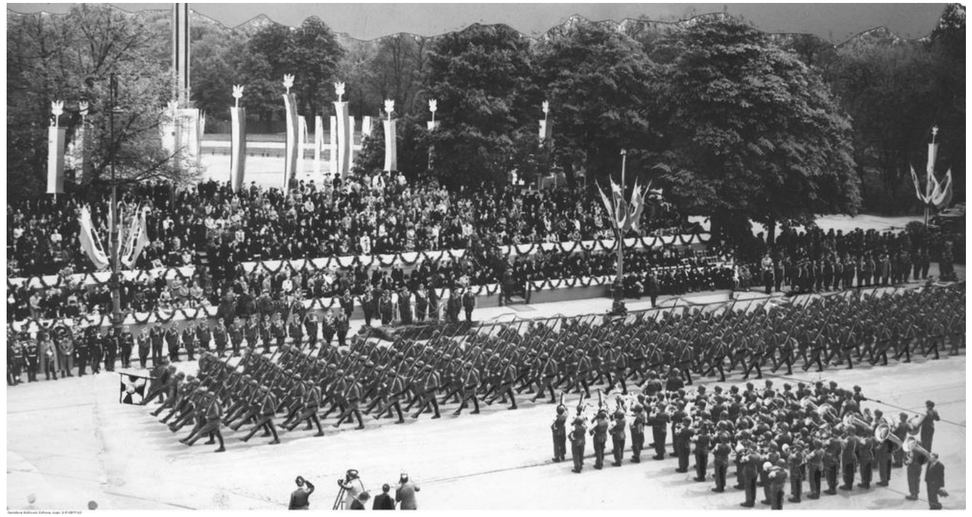

Defilada w Al. Ujazdowskich
3 maja 1939 r.

Defilada 3 maja 2019
– Warszawa

POSTANOWIENIA KONSTYTUCJI 3 MAJA

- **Religia:** Religia katolicka została utrzymana jako religia panująca a przejście na inne wyznanie miało być karane. Jednak zagwarantowano wolność wyznawcom innych religii i obrządków.

- **Szlachta ziemianie**: Potwierdzono prawa szlachty. Zagwarantowano prawa własności, bezpieczeństwa, wolności. Zobowiązano szlachtę do obrony Konstytucji i Rzeczypospolitej

- **Mieszczanie**: Zapewniono nietykalność osobistą (niemożliwość skazania bez wyroku sądowego)

- **Chłopi**: Chłopów otoczono opieką prawa i państwa. Zapewniono wolność osiedlania się i poruszania po kraju i za jego granice.

POSTANOWIENIA KONSTYTUCJI 3 MAJA

- **Rząd**, czyli oznaczenie władz publicznych: Wprowadzono trójpodział władzy. Rzeczpospolitą ogłoszono monarchią konstytucyjną.

- **Sejm:** Podzielono na dwie izby (poselską i senatorską) z kadencją 2 letnią. Zniesiono liberum weto konfederacje i wolną elekcję Posłowie i senatorowie mieli być gotowi do obrad w każdej chwili (tzw. Sejm Gotowy) Ustanowiono Sejm Konstytucyjny zwoływany co 25 lat mogący zmienić konstytucje.

- **Król i rząd**: Władza królewska miała być dziedziczna. W skład **Straży Praw** (rządu) wchodził król i pięciu ministrów. Ministrów powoływał król lecz zwolnić ich mógł jedynie Sejm. Król został głową Straży Praw. Król nie był odpowiedzialny prawnie ani konstytucyjnie ale jego decyzje wymagały akceptacji ministrów.

USTRÓJ RZECZYPOSPOLITEJ WEDŁUG KONSTYTUCJI 3 MAJA

Władza ustawodawcza - parlament jako najwyższy organ władzy wybierany na dwa lata, sejm zwoływany przez króla lub marszałka. Kompetencje sejmu: uchwalanie prawa, nakładanie podatków, kontrolowanie innych władz i instytucji. Co 25 lat mógł zbierać się sejm konstytucyjny-prawo zmiany konstytucji.

Władza wykonawcza -król i Straż Praw (rząd), w skład której wchodzili: prymas, pięciu ministrów, pełnoletni następca tronu bez prawa głosu, marszałek sejmu. Straż Praw kierowała administracją, podlegały jej komisje (policji, spraw wewnętrznych, interesów zagranicznych, wojny i skarbu). Król przewodniczący Straży, miał prawo nominacji biskupów, senatorów, ministrów, urzędników, oficerów; w razie wojny sprawował naczelne dowództwo nad wojskiem. Ministrowie, mieli obowiązek podpisywania każdego rozporządzenia własnoręcznie pod kontrolą Sejmu

Władza sądownicza -sądownictwo zostało usprawnione. Ministrowie i wyżsi urzędnicy odpowiadali przed specjalnym sądem sejmowym. Sądownictwo szlacheckie zostało poddane sądom ziemiańskim.

ŹRÓDŁA

https://histmag.org/Defilada-3-maja-2019-Warszawa-program-trasa-utrudnienia-18440

https://dzieje.pl/aktualnosci/rocznica-uchwalenia-konstytucji-3-maja

https://pl.wikipedia.org/wiki/Konstytucja_3_maja

https://pl.wikipedia.org/wiki/%C5%9Awi%C4%99to_Narodowe_Trzeciego_Maja

https://www.polityka.pl/pomocnikhistoryczny/1702204,1,wojna-w-obronie-konstytucji-3-maja.read

https://www.gov.pl/web/dyplomacja/229-rocznica-uchwalenia-konstytucji-3-maja

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

PREZENTACJę WYKONAŁA:
KAMILA BIEKISZ, KL. 1BTP